

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 111/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára a v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **MŠK Púchov s. r. o.**, IČO 36 332 500, 1. mája 834/29, Púchov, zastúpenej spoločnosťou JUDr. ANTON ŠKOLEK & PARTNERS, s. r. o., advokátska kancelária, Treskoňova 816/1, Bytča, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Anton Školek, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 1/2021 z 10. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Obdo 1/2021 z 10. februára 2022. Žiada ďalej, aby bolo uznesenie najvyššieho súdu zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Napokon sa domáha priznania náhrady trov konania v sume 493,10 eur na účet právneho zástupcu.
2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:
3. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Cb 76/2016-541 z 18. apríla 2018 bolo konanie o žalobe sťažovateľky proti žalovanej [REDAKOVANÉ] ako konateľke sťažovateľky (ďalej len „žalovaná“) o zaplatenie 199 608,42 eur s prísl., čo sa týka zaplatenia sumy 10 000 eur zastavené a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá s tým, že sa žalovanej priznala náhrada trov konania v rozsahu 100 %.
4. Na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 Cob 117/2018-622 zo 17. septembra 2019 bol rozsudok okresného súdu potvrdený,

žalovanej proti sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že:

5.1. Sťažovateľka zmluvou z 20. decembra 2006 „prenajala“ obchodnej spoločnosti VŠK Púchov s. r. o. (ďalej len „VŠK Púchov“) športovú halu (a iné) na obdobie od 1. januára 2007 do 30. júna 2019. V tom čase za sťažovateľku nekonala ako konateľka žalovaná, ale [REDACTED]. Uzatvorenie zmluvy s danými parametrami (určenie ďalšej zmluvnej strany, doba trvania zmluvy a výška odplaty) bolo výsledkom rozhodnutí jediného spoločníka sťažovateľky mesta Púchov (ďalej len „mesto“), pričom na tomto rozhodnutí participovalo okrem primátora aj mestské zastupiteľstvo. Ak však podpísaniu zmluvy z 20. decembra 2006 predchádzal zložitý rozhodovací proces (a to nielen na úrovni mesta, ale zjavne aj na úrovni subjektu, ktorý mestu športoviská daroval), je podľa názoru okresného súdu sotva mysliteľné, aby žalovaná po necelých 3,5 roka (doba od uzatvorenia zmluvy do prijatia zásad z 28. apríla 2010) začala vyvíjať aktivity, ktoré by mali viesť k zásadnej zmene parametrov vzťahu medzi sťažovateľkou a VŠK Púchov. Z čl. 2 zásad vyplýva, že sú záväzné pre všetky subjekty vykonávajúce správu mestského majetku, ale neplatia „pre nájom NP v správe MŠK s. r. o.“. Mesto si totiž nepochybne uvedomovalo, že svoj majetok poskytlo nielen svojim rozpočtovým a príspevkovým organizáciám, ale aj do nájmu, resp. výpožičky subjektom, v ktorých malo majetkovú účasť. Keďže nebolo preukázané, že by mesto prijalo nejaký osobitný dokument upravujúci postup subjektov, v ktorých malo majetkovú účasť, je racionálne vychádzať z toho, že práve zásady riešia aj problematiku subjektov, v ktorých mesto malo majetkovú účasť, a to tak, že sa „iba“ zdôraznilo, že zásady sa na takéto subjekty neaplikujú (zjavne preto, že mesto v týchto subjektoch realizovalo svoje predstavy prostredníctvom výkonu práv spojených s jeho obchodným podielom v týchto subjektoch). Keďže pojem „správa“ použitý v zásadách zahŕňa okrem správy majetku obce aj prenájom alebo výpožičku majetku obce, z druhej vety čl. 2 zásad je zrejmé, že žalovaná ako konateľka sťažovateľky nemala právnu povinnosť vykonať kroky smerujúce k zvýšeniu podnájomného za športovú halu. Takúto neexistujúcu právnu povinnosť žalovaná ani nemohla porušiť, v dôsledku čoho chýba základný predpoklad na vznik jej zodpovednosti za škodu. To bol dôvod, pre ktorý okresný súd žalobu o zaplatenie sumy 147 185,94 eur zamietol. Okresný súd zdôraznil, že k rovnakému záveru by viedol aj výklad pojmu „správa“ prezentovaný sťažovateľkou a kontrolnou skupinou Najvyššieho kontrolného úradu (ďalej len „NKÚ“), podľa ktorých „správou“ je iba správa vykonávaná rozpočtovými a príspevkovými organizáciami obce. V prípade takéhoto striktného výkladu by totiž už prvá veta čl. 2 zásad vylučovala záväznosť zásad pre sťažovateľku. Pre úplnosť poukázal okresný súd aj na to, že žalovanej vo vykonaní krokov smerujúcich k zvýšeniu podnájomného bránila aj zásada *pacta sunt servanda* znamenajúca, že hoci by sa aj prípadne situácia na trhu zmenila a stúpili by ceny nájomného za športové haly, prenajímateľ takejto športovej haly by sa musel počas platnosti uzatvorenej zmluvy (v danom prípade do roku 2019) uspokojiť s pôvodne dohodnutým nájomným. Táto zásada vyplýva aj z čl. 6.2 zásad, podľa ktorého podmienky vyplývajúce zo zásad je možné do zmlúv premietnuť až po skončení platnosti zmluvy. Zásadu *pacta sunt servanda* napokon ctí aj nový štatutárny orgán sťažovateľky, keď zmluvu neukončil jednostranne, ale zmierom, ktorý bol pre VŠK Púchov zjavne akceptovateľný iba za predpokladu, že sťažovateľka mu vyplatí nie menej ako 20 000 eur.

5.2. Okresný súd považoval ďalej za preukázané, že sťažovateľka zmluvou z 20. decembra 2006 dala do „nájomu“ Tenisovému klubu Púchov 4 tenisové dvorce na obdobie od 1. januára 2007 do 30. júna 2020. Aj v tom čase bol konateľom sťažovateľky [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na čl. 2 zásad sa tieto vzťahovali aj na sťažovateľku zriadenú mestom, avšak z čl. 5.5.2 zásad vyplýva, že nájomné stanovené zásadami sa bude uplatňovať iba pri zmluvných vzťahoch uzatvorených po dni účinnosti zásad. Žalovanej teda zo zásad nevyplynula povinnosť vykonať kroky smerujúce k zvýšeniu „nájomného“ za tenisové kurty, a preto žalovaná ani túto neexistujúcu právnu povinnosť nemohla porušiť. I tu teda absentuje základný predpoklad na vznik zodpovednosti za škodu, v dôsledku čoho bolo potrebné žalobu do zaplatenia sumy 8 159,80 eur zamietnuť.

5.3. Pokiaľ ide o sumu 17 762,68 eur, sťažovateľka v žalobe tvrdila, že žalovaná ako jej konateľka zaplatila za „Oplotenie areálu letného kúpaliska Púchov – 1. etapa“ sumu 29 997,45 eur, hoci toto dielo malo podľa znaleckého posudku hodnotu iba 12 234,77 eur. Bolo teda dôkazným bremenom zaťažujúcim sťažovateľku preukázať, že hodnota oplotenia bola v skutočnosti iba 12 234,77 eur. Pre účely preukázania tejto skutočnosti sťažovateľka predložila „Odborné vyjadrenie č. 1/2015“ a „Doplnok č. 1 znaleckého posudku č. 23/2015“. Predmetné vyjadrenie a doplnok však neboli vypracované osobou ustanovenou procesným súdom a nespĺňajú ani náležitosti uvedené v ustanovení § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Preto je potrebné hľadiť na tieto vyjadrenia nie ako na znalecké posudky, ale „iba“ ako na listinné dôkazy. Pri listinnom dôkaze pritom na jeho spochybnenie v podstate stačí, aby protistrana spochybnila pravdivosť listiny a uviedla, prečo nie je listina pravdivá. Žalovaná skutočne poprela pravdivosť posudkov Ing. [REDAKOVANÉ] a navrhla aj dôkazy spochybňujúce pravdivosť listín. Takýmto dôkazom bol výsluch svedka [REDAKOVANÉ], ktorý uviedol, že pôvodné pätky boli kopané bagrom, a teda mali veľký priemer (okolo 1 metra). Naproti tomu Ing. [REDAKOVANÉ] (ktorý však pri búraní plotu na rozdiel od [REDAKOVANÉ] nebol) vychádzal z toho, že je nereálne, aby jedna pätká mala objem 0,5 m³ a následne preto ako nereálne posúdil množstvo nakladanej, odvážanej a uskladnenej sute. Táto skutková okolnosť (t. j. aký bol objem starých pätiiek) však zjavne hrala dôležitú úlohu pre stanovenie ceny. Keďže v znaleckom posudku nie sú založené podklady na posúdenie objemu týchto starých pätiiek, okresný súd tomuto listinnému dôkazu neuveril. V posudku nie sú pritom založené ani podklady o tom, za akú cenu výrobca v roku 2014 predával prefabrikované plotové dielce, v dôsledku čoho nemožno preskúmať ani tvrdenie, že ceny prefabrikátov sú nadsadené o 100 %. V súvislosti s cenou akejkoľvek veci v podmienkach trhovej ekonomiky pritom platí, že sa cena určuje na tej sume, kde sa stretáva konkrétny dopyt s konkrétnou ponukou. V danom prípade žalovaná zisťovala, za akú cenu sú ochotní podnikatelia v stavebníctve ňou požadovaný plot postaviť, a zistila, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] požadujú za postavenie takého istého plotu ešte vyššiu sumu ako obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]. To dostatočne preukazuje, že cena plotu nebola nižšia ako 29 997,45 eur. Naopak, skutočnosť, že na výzvu sťažovateľky sa neprihlásil nikto, kto by bol ochotný postaviť plot za 12 234,77 eur, znamená, že záver Ing. [REDAKOVANÉ] nie je správny. Listinám spracovaným Ing. [REDAKOVANÉ] nebolo možné uveriť aj preto, že odôvodnenie týchto písomností nezodpovedá pravidlám logického myslenia v tej časti, kde sa uvádza, že sa vychádzalo z jednotkových cien v roku 1996. Stavebné práce sú totiž natoľko bežné, že Ing. [REDAKOVANÉ] mal mať priame vedomosti o cenách obvyklých v roku 2014, a teda nebol dôvod na to, aby tieto zisťoval nepriamo (indexáciou cien obvyklých v roku 1996, a to navyše v inom štáte). Pokiaľ sťažovateľka predložila zmluvu o dielo z 22. novembra 2016, podľa ktorej [REDAKOVANÉ]

mal zhotoviť betónový plot okolo bazéna za 13 989,60 eur, nepreukázala, že ide o plot kvalitatívne porovnateľný s predmetným plotom. Zmluva teda nepreukazuje, že by predmetný plot mal hodnotu iba 12 234,77 eur. Z týchto dôvodov sťažovateľka nepreukázala vznik škody vo výške 17 762,68 eur, v dôsledku čoho i túto časť jej žaloby bolo potrebné zamietnuť.

5.4. Pokiaľ žalovaná vyplatila zamestnancom v roku 2014 odmeny i napriek tomu, že sťažovateľka v tomto roku vykázala stratu 46 066 eur, treba poukázať na všeobecne známu skutočnosť, podľa ktorej primárnym motívom, prečo ľudia pracujú, je to, aby si zadovážili prostriedky na živobytie. Mzda je teda efektívny spôsob na motivovanie zamestnancov zo strany zamestnávateľa, aby vôbec pracovali, pričom odmeny predstavujú efektívny spôsob motivácie na to, aby zamestnanci pracovali viac a efektívnejšie. Z „*Podnikateľského zámeru na rok 2014*“ vyplýva aj to, že mzdy niektorých zamestnancov neboli upravované niekoľko rokov a že ich mzdy nezohľadňujú infláciu ani reálnu mzdu v regióne, hoci mnohí zamestnanci sú zaškolení pre špeciálne stroje, zariadenia a prostriedky. Úlohou sťažovateľky bolo zabezpečiť zamestnancom porovnateľný príjem. Je preto zrejmé, že bolo prejavom odbornej starostlivosti o záujmy sťažovateľky, pokiaľ žalovaná rozhodla o vyplatení odmien zamestnancom. Sťažovateľka pritom nepreukázala existenciu normy prikazujúcej odmeny vyplácať iba v prípade účtovného zisku. Preto vyplatením odmien žalovaná žiadnu právnu povinnosť neporušila, v dôsledku čoho i túto časť žaloby bolo potrebné zamietnuť (a to podľa všetkého do sumy 26 500 eur, pozn.). Pokiaľ ide o argument sťažovateľky, že sa podnikanie vykonáva pre účely dosiahnutia zisku (a že teda ak sťažovateľka nemala zisk, žalovaná nemala pracovníkov odmeňovať), v prípade sťažovateľky zjavne nejde o obchodnú spoločnosť založenú výlučne pre účely podnikania, keďže má primárne iný účel (§ 56 ods. 1 posledná veta Obchodného zákonníka). Týmto iným účelom je, aby v Púchove bola k dispozícii infraštruktúra potrebná pre profesionálny a amatérsky šport. Nie je teda v rozpore s týmto účelom, pokiaľ žalovaná na dosiahnutie tohto cieľa (funkčnosti športovísk) dodatočne motivovala svojich zamestnancov tým, že im poskytla odmeny. O porušenie právnej povinnosti v súvislosti s vyplatením odmien by snáď mohlo ísť v prípade, ak by v dôsledku vyplatenia odmien bol prekročený objem prostriedkov vyčlenených v rozpočte na rok 2014 na „*mzdové a sociálne náklady*“. Sťažovateľka však nepreukázala, že by v roku 2014 bolo vyplatených na tieto účely viac ako 340 778 eur. Pokiaľ v súvislosti s odmenami priznanými v roku 2015 sťažovateľka tvrdila, že žalovaná porušila „*Smernicu 3 – Mzdový poriadok zo dňa 1. januára 2014*“, nepreukázala existenciu takejto normy a najmä to, že norma obsahovala ustanovenia o výplate odmien v júli a decembri.

5.5. K zastaveniu konania, čo sa týka zaplatenia sumy 10 000 eur, došlo v dôsledku späťvzatia žaloby sťažovateľkou v tejto časti.

6. Podľa ďalšieho konštatovania krajského súdu sťažovateľka v podanom odvolaní namietala jednak procesné pochybenie okresného súdu, ale tiež odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je povrchné, rozporuplné a nezodpovedá právnej úprave posudzovaných vzťahov. Samotný rozsudok je arbitrárny vzhľadom na extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním a skutkovými a právnymi zisteniami. Ďalej namietala nevýhodnosť nájomných zmlúv, keďže tieto boli v rozpore s prijatými zásadami mesta, a nesúhlasila s tým, aby sa výkladom okresného súdu nahrádzala vôľa mestského zastupiteľstva pri schvaľovaní zásad.

6.1. Podľa názoru krajského súdu okresný súd vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, zaoberal sa tvrdeniami a dôkazmi, dôkazy vyhodnotil v súlade so zákonom a zo zisteného

skutkového stavu vyvodil správny právny záver. Jasným a zrozumiteľným spôsobom sa vyjadril k uplatneným nárokom sťažovateľky. Preto v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP krajský súd nie je povinný opätovne uviesť tie skutkové a právne závery, ktoré vyjadril už okresný súd a s ktorými sa krajský súd stotožňuje.

6.2. K odvolacej námietke sťažovateľky, podľa ktorej ňou uzavreté nájomné zmluvy boli v rozpore so zásadami mesta, čo by malo zakladať dôvodnosť uplatneného nároku, treba uviesť, že námietka je nedôvodná. Prevažnú časť zmlúv nepodpisovala žalovaná, ale predošlý konateľ [REDAKOVANÉ]. Žalovaná bola týmito zmluvami viazaná. Zmluvy boli pripravované a uzatvárané bez účasti žalovanej na úrovni mesta a sťažovateľky, pričom vychádzali z účelového určenia predmetu nájmu. Preukázateľne nešlo o prejav vôle žalovanej, v dôsledku čoho porušenie ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka neprichádza do úvahy. Podľa čl. 2 zásad tieto neplatia pre nájom nebytových priestorov v správe sťažovateľky a pre nájom nebytových priestorov mesta určených pre organizácie zriadené mestom, resp. s majetkovou účasťou mesta. V čl. 5 zásad sa uvádzajú podmienky nájmu, uzatváranie zmluvných vzťahov a cena nájmu, ale aj postavenie prenajímateľa, nájomcu, ceny nájmu, lokality pre nájom a zľavy na nájomnom. Z obsahu spisu nevyplýva, že by mesto malo voči žalovanej výhrady v čase, keď pôsobila u sťažovateľky. Čo sa týka protokolu NKÚ a vytýkaným nedostatkom, tieto bez ďalšieho nemôžu byť na ťarchu žalovanej, pretože sa týkajú predovšetkým mesta. Sťažovateľka postavila žalobu na tom, že zásady mesta týkajúce sa nájmu a stanovených cien nájmu nebytových priestorov vo vlastníctve mesta sa na ňu vzťahujú (vychádzala z protokolu NKÚ), avšak okresný súd správne ustálil, že sa zásady mesta na sťažovateľku nevzťahujú, s čím sa krajský súd plne stotožňuje.

6.3. Nie je dôvodná ani námietka týkajúca sa procesného pochybenia pri hodnotení dôkazov, a to v súvislosti s nerešpektovaním protokolu NKÚ. Závery a zistenia NKÚ majú odporúčací charakter a bez ďalšieho samy osebe nemôžu byť rozhodujúce v danej veci. Ak by chcela byť sťažovateľka úspešná, musela by preukázať porušenie povinnosti žalovanou, ako aj vznik škody.

6.4. Sťažovateľka podala odvolanie proti celému rozsudku okresného súdu, teda aj proti zastavujúcemu výroku týkajúcemu sa ňou späťvzatej časti žaloby o zaplatenie 10 000 eur, avšak bez toho, aby túto časť odvolania odôvodnila. Preto krajský súd rozsudok okresného súdu aj v tejto časti potvrdil.

7. Uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 1/2021-687 z 10. februára 2022 doručeným (podľa rukou písanej poznámky na titulnej strane uznesenia) právnenému zástupcovi sťažovateľky 11. marca 2022 bolo dovolanie sťažovateľky podané proti rozsudku krajského súdu č. k. 16 Cob 117/2018-622 zo 17. septembra 2019 odmietnuté s tým, že žalovaná má voči sťažovateľke nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

8. Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

8.1. Tzv. zmätočnosťnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP videla v nepreskúmateľnosti rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, keďže najmä krajský súd sa podľa nej nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a podstatnými námietkami, pričom hoci využil postup podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, mal zaujať stanovisko k podstatným odvolacím námietkam. Ďalej namietala, že okresný súd a krajský súd suplovali nedostatok procesnej obrany žalovanej

a prakticky za ňu konštatovali prednosť zásady *pacta sunt servanda* pred náležitým plnením povinností konateľky. Nesprávne považovali odborné vyjadrenie znalca zabezpečené sťažovateľkou iba za listinný dôkaz v zmysle CSP, hoci toto vyjadrenie bolo urobené ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Tento dôkaz považovali za vyvrátený výpoveďou [REDACTED], ktorého však sťažovateľka považovala za zaujatého. Uvádzala tiež, že okresný súd a krajský súd založili svoje rozsudky na neunesení dôkazného bremena zo strany sťažovateľky, hoci stranou konania s povinnosťou dokazovania a zbavenia sa zodpovednosti za škodu bola v skutočnosti žalovaná. Oba sudy mali tiež prekročiť právomoc pri výklade pojmu „majetok v správe“ uvedeného v zásadách.

8.2. Za dosiaľ neriešenú právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP považovala sťažovateľka otázku vzťahu, resp. pomeru a určenia právnej sily zásady *pacta sunt servanda* na jednej strane a ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka na strane druhej s podotázkou, či konateľ obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným je povinný vypovedať nevýhodné zmluvy uzavreté pred vznikom jeho funkcie a či je tu jeho povinnosť upozorniť spoločníkov obchodnej spoločnosti na nevýhodne uzavreté zmluvy v záujme zbavenia sa zodpovednosti za škodu.

9. Podľa názoru najvyššieho súdu napadnutý rozsudok krajského súdu obsahuje dostatočnú právnu argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam sťažovateľky, pričom aj argumentácia okresného súdu je dostatočne podrobná a zrozumiteľná. Na tom nič nemení sťažovateľkou namietané chybné použitie ustanovenia § 209 ods. 2 CSP okresným súdom v súvislosti s odborným vyjadrením a znaleckým posudkom vyhotoveným ešte v roku 2015 (CSP nadobudol účinnosť až 1. júla 2016). Krajský súd v tomto smere správne poukázal na prechodné ustanovenia § 470 ods. 1 a 2, ako aj na čl. 2 ods. 1 a 2 CSP, podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí CSP aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti, pričom súčasne posudzoval procesné podmienky úkonov vykonaných do 30. júna 2016 pri rešpektovaní základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov a naplnení princípu právnej istoty konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva. Podstatným z hľadiska spravodlivého súdneho konania bolo, že okresný súd odborné vyjadrenie a posudok znalca vykonal a obsahovo vyhodnotil, pričom podrobne a konkrétne uviedol, v čom ich považoval za nesprávne, prečo im neuveril, resp. ktoré dôkazy závery vyjadrenia a posudku vyvrátili. Z hľadiska tohto postupu nebolo podstatné, či uvedené dôkazné prostriedky boli hodnotené (len) ako listinné dôkazy, keďže okresný súd ich v konečnom dôsledku obsahovo vyhodnocoval aj z hľadiska v nich predkladaných odborných zistení a záverov. Preto ani aplikácia samotného ustanovenia § 209 CSP vo výsledku nemala relevantný vplyv na súdom priradenú formu (ako dôkaz listinou) a dôkaznú hodnotu dotknutých dôkazných prostriedkov vyhotovených odborne spôsobilou osobou (hoci nie priamo súdom ustanovenou na vypracovanie znaleckého posudku). Napokon aj za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku by stranou zabezpečený (nie súdom nariadený) znalecký posudok mohol byť považovaný a v dokazovaní hodnotený tiež len ako listinný dôkaz. To však neznamená, že by tieto dôkazy v danom prípade neboli súdom riadne vykonané a že by z ich náležitého vyhodnotenia jednotlivu a vo vzájomných súvislostiach spolu s ostatnými vykonanými dôkazmi mali byť vyvedené skutkové zistenia považované z hľadiska namietaného procesného postupu za nezákonne získané a prijaté závery za nesprávne. Z hľadiska podaného dovolania však bolo určujúce, že podaná námietka týkajúca sa tvrdeného nezákonného postupu pri vykonávaní týchto dôkazov alebo pri ich hodnotení má v podstate povahu námietky správnosti zistenia skutkového stavu, pričom takáto nesprávnosť, aj

keby k nej došlo, prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420, ale ani § 421 ods. 1 CSP poriadku nezakladá. Preto nedošlo k sťažovateľkou namietanej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o právnu otázku (nie teda skutkovú). Otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie pritom tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna. Musí však ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (teda vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), aj keby bola v priebehu konania súdne posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dôvodnosť prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti dosiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické (akademické, teoretické) otázky, ktoré nemajú, resp. nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, ale ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sťažovateľka síce vymedzila posúdenie veci uskutočnené krajským súdom, ktoré považuje za nesprávne, pričom aj uviedla, ako sa mali podľa nej nastolené právne otázky riešiť. Napriek tomu najvyšší súd musel konštatovať neprípustnosť dovolania aj v tejto časti. Dovoláním vymedzené právne otázky nie sú také, aké má na mysli toto ustanovenie, a to predovšetkým z dôvodu, že ich nemožno považovať za otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie krajského súdu. Oba sudy nižších inštancií totiž svoje rozhodnutia v časti, na ktorú sa viaže táto námietka (teda len v časti týkajúcej sa podnájomných zmlúv), založili primárne na závere, že zásady vo vzťahu k stanoveniu cien nájmu nebytových priestorov vo vlastníctve mesta na sťažovateľku nedopadajú, v dôsledku čoho žalovanej nemožno vytknúť porušenie žiadnej právnej povinnosti. Úvahy o zásade *pacta sunt servanda* mali preto iba povahu doplnkovej argumentácie (okresný súd v odseku 19 rozsudku ich uviedol slovami: „*Pre úplnosť sa žiada uviesť aj to...*“) založenej na názore, že zmluvy, ktoré nemožno platne ukončiť, ale ani zmeniť v prospech toho, kto má na tom záujem, treba dodržiavať. Za tejto situácie by preto ani sťažovateľkou preferovaná odpoveď na ňou položenú otázku (teda uprednostnenie zákonných povinností konateľa pred zásadou *pacta sunt servanda*) nemohla nič zmeniť na záveroch nižších súdov o neexistencii právnej povinnosti, ktorú žalovaná mala v tomto prípade porušiť. Položená otázka sa preto javí len ako akademická, zvlášť ak (pod)otázka o povinnosti vypovedať nevýhodné zmluvy či upozorniť na ne, možno čeliť protiotázkou, či je konateľ povinný podstupovať riziko predstavované buď neplatným vypovedaním zmluvy, alebo aj platným vypovedaním, pokiaľ jeho dôsledkom bude ukončenie existujúceho stavu podnájmu a príjmov z neho plynúcich bez súbežného alebo čo

najskoršieho nahradenia takto vzniknutého výpadku príjmov iným právnym vzťahom s prinajmenšom porovnateľným efektom.

11. V súvislosti s tým, že dovolanie smerovalo aj ku skutkovému stavu z hľadiska dokazovania a z neho prijatých záverov, najvyšší súd zdôraznil, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (keďže v dovolacom konaní nemožno vykonávať dokazovanie). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov prvej a druhej inštancie, ale ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

12. V prípade čiastkového nároku týkajúceho sa vyplatenia odmien zamestnancom je obsahom dovolania iba polemika s názormi súdov nižších inštancií na možnosti vyplácania odmien bez súvisu s finančnou situáciou obchodnej spoločnosti. V tomto prípade, ale rovnako aj v prípade čiastkového nároku týkajúceho sa oplotenia, nešlo vôbec usúdiť na prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to pre nevymedzenie nijakej takej právnej otázky, ktorá by sa mala týkať aj týchto nárokov, ale ani podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keďže závery nižších súdov k týmto čiastkovým nárokom sú riadne zdôvodnené a otázka hodnotenia dôkazov je vylúčená z dovolacieho prieskumu.

13. K dovolacej námietke údajného prenosu dôkazného bremena zo žalovanej na sťažovateľku (pri zbavovaní sa zodpovednosti) najvyšší súd uviedol, že ani táto nemohla byť dôvodom, pre ktorý by procesný postup nižších súdov alebo ich právne posúdenie veci mali byť považované za nesprávne. Pôvod tejto námietky pritom treba hľadať v zjavnom nepochopení toho, v čom nižšie súdy videli neunesenie dôkazného bremena. Nešlo tu totiž o sťažovateľkou tvrdené a, samozrejme, neakceptovateľné prenesenie dôkazného bremena pri zbavovaní sa zodpovednosti za škodu (liberácii) zo žalovanej na sťažovateľku, ale o záver, podľa ktorého najprv musí prísť k preukázaniu všetkých zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu (čo je dôkazným bremenom a úlohou žalobcu, ktoré si sťažovateľka v tejto veci nespĺnila), a až potom možno hovoriť o prípadnom zbavení sa „už ustálenej a existujúcej“ zodpovednosti za škodu s dôkazným bremenom na strane povinnej osoby (v danom prípade žalovanej).

II. Argumentácia sťažovateľky

14. Preskúmaním uznesenia najvyššieho súdu možno dospieť k záveru, že tento pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky neaplikoval ustanovenie § 420 písm. f) CSP, pokiaľ ide o otázku prípustnosti dovolania ústavne súladným spôsobom. Nezohľadnil východiská ochrany základných práv sťažovateľky, ba dokonca ich poprel konštatovaním, že ani chybné zistenie skutkového stavu veci v dôsledku porušenia zásad a princípov dokazovania nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. V dôsledku toho prístup najvyššieho súdu k rozhodovaniu o dovolaní sťažovateľky nemožno hodnotiť inak ako odporujúci obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ale aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Najvyššiemu súdu síce možno prisvedčiť v tom zmysle, že posudzovanie skutkových otázok mu v zásade neprislúcha, avšak samotné posúdenie otázky ako skutkovej ho nezaväzuje povinnosti posúdiť, či namietané pochybenia krajského súdu nemohli založiť porušenie označených práv. Nesprávne zistenie skutkového stavu totiž má pri dôkladnej aplikácii hmotného práva vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie veci tak, ako to vo svojich procesných podaniach sťažovateľka vždy prezentovala.

16. Súčasná aplikačná prax v rámci obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu spočívajúca v zúženej interpretácii § 420 písm. f) CSP je vo svojom dôsledku zároveň aj porušením čl. 13 dohovoru, teda porušením práva na účinný opravný prostriedok, lebo podľa tohto ustanovenia každý, ktorého práva a slobody priznané dohovorom boli porušené, musí mať účinné prostriedky nápravy pred národnými orgánmi.

17. Výklad ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorý a priori odhliada od procesných väd konania, ktorého výsledok posudzuje a odmieta sa nimi zaoberať bez ohľadu na ich závažnosť, stavia postup najvyššieho súdu mimo ústavný rámec, lebo je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

18. Najvyšší súd tým, že odmietol dovolanie opierajúce sa o ustanovenie § 420 písm. f) CSP, keď sa vôbec nezaoberal námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa voľného hodnotenia dôkazov, deficitu niektorých dôkazných prostriedkov (zaujatý svedok ██████ znalecký posudok, právny význam protokolu NKÚ) či ich deformácie a neakceptovania niektorého z nich, resp. opomenutia podstatného dôkazu či uvalenia excesívneho dôkazného bremena, zjavne robí z uznesenia neústavné rozhodnutie.

19. Nie je možné stotožniť sa ani s konštatovaním najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Z celkového kontextu dovolacej argumentácie sťažovateľky (ktorú vzhľadom na ustanovenie § 124 ods. 1 CSP treba posudzovať podľa jej obsahu) možno vyvodiť, že išlo o otázku zodpovednosti konateľky obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej zakladateľom bolo mesto, za škodu (a to z hľadiska naplnenia požiadavky odbornej starostlivosti v zmysle § 135a Obchodného zákonníka), ktorú žalovaná ako konateľka spôsobila nehospodárnym nakladaním s obecným majetkom, ponechaním nevýhodných zmlúv na prospech súkromným osobám a pod. Takýto variant právnej otázky bol zmysluplný a umožňujúci prípustnosť dovolania tak, ako to sťažovateľka v podanom dovolaní podrobne odôvodnila.

20. Vzhľadom na uvedené nebolo správne, keď sa najvyšší súd zameral len na jednu vetu (*pacta sunt servanda*), ale druhú (*rebus sic stantibus*) už opomenul, čím sa izoloval od toho, ako bol súhrnne vymedzený dôvod prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú spojené nádoby, a preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil v konkrétnom riadku svojho podania. Je totiž užitočné pozrieť sa aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, či od tejto otázky záviselo napadnuté rozhodnutie, resp. či ide o otázku napĺňajúcu niektorú z alternatív § 421 CSP. Je teda potrebné pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi (jeho textu ako celku), lebo ide o dialóg.

22. Sťažovateľka v uvedených súvislostiach poukazuje najmä na rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. III. ÚS 580/2021, resp. II. ÚS 580/2021.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

23. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

24. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

25. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

26. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať, že podaná žaloba (v znení po jej viacerých modifikáciách a vylúčení časti nárokov na samostatné konanie), o ktorej okresný súd rozhodoval, sa mala týkať (podľa záhlavia rozsudku okresného súdu č. k. 14 Cb 76/2016-541 z 18. apríla 2018) zaplatenia sumy 199 608,42 eur s prísl. Uplatnený peňažný nárok sa týkal náhrady škody, ktorú mala žalovaná ako konateľka spôsobiť sťažovateľke v rámci výkonu konateľskej funkcie. Tento nárok bol zložený z viacerých čiastkových nárokov na náhradu škody založených na odlišných skutkových okolnostiach. Išlo teda o viacero skutkovo odlišných nárokov sťažovateľky voči žalovanej na náhradu škody, ktoré však boli z procesnoprávneho hľadiska uplatnené v rámci jednej žaloby úhrnnou sumou.

27. Z rozsudkov okresného súdu a krajského súdu možno identifikovať, že ide najprv o nárok na zaplatenie čiastky 147 185,94 eur, o ktorú mala sťažovateľka prísť v dôsledku tvrdenej pasivity žalovanej, ktorá nevyvinula úsilie potrebné na zmenu parametrov pôvodne dojednaných a už nevýhodných zmlúv. Ďalej išlo o čiastku 8 159,80 eur z dôvodu rovnakej pasivity žalovanej

vo vzťahu k ďalšej zmluve týkajúcej sa 4 tenisových dvorcov. Čiastku 17 762,68 eur požadovala ako rozdiel medzi sumou 29 997,45 eur (ktorú vyplatila za oplotenie areálu letného kúpaliska) a sumou 12 234,77 eur (ktorá podľa sťažovateľky predstavovala skutočnú hodnotu vykonanej práce). Domáhala sa tiež sumy odmien podľa nej neoprávnene vyplatených zamestnancom v roku 2014, keďže bola v strate, a preto neprichádzalo do úvahy zaťažiť ju takýmito výdavkami. Výška tohto čiastkového nároku vyčíslená v žalobe z podanej ústavnej sťažnosti, ale ani z rozhodnutí všeobecných súdov či z iných listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, priamo nevyplýva. Iba nepriamo možno usudzovať, že by mohlo ísť o čiastku 26 500 eur, a to vzhľadom na konštatovanie rozsudku okresného súdu v jeho bode 13, podľa ktorého v zmysle názoru NKÚ priznaním odmien zamestnancom a konateľke sťažovateľky v roku 2014 vo výške 26 500 eur pri dosiahnutí straty 46 066 eur sťažovateľka nekonala hospodárne a efektívne. Napokon sťažovateľka požadovala aj sumu 10 000 eur (nevedno, na akom skutkovom základe), avšak žalobu v tejto časti vzala v priebehu konania späť, v dôsledku čoho rozsudkom okresného súdu bolo o tejto časti žaloby rozhodnuté tak, že sa konanie zastavilo.

28. Možno konštatovať, že úhrnná výška čiastkových nárokov na náhradu škody uplatnených sťažovateľkou, o ktorých okresný súd vo svojom rozsudku rozhodol (z väčšej časti meritórne a v menšej časti zastavením konania v dôsledku čiastočného späťvzatie žaloby), predstavuje sumu 209 608,42 eur s prísl., nie teda sumu 199 608,42 eur s prísl., ako to je nesprávne uvedené v záhlaví rozsudku okresného súdu, ktorý zrejme do celkového predmetu konania, o ktorom v rozsudku rozhodol, nezapočítal nárok na zaplatenie 10 000 eur, ktorý bol ešte pred vyhlásením rozsudku vzatý späť.

29. Dostiaľ uvedené okolnosti (pozri body 26 až 28) uvádza ústavný súd iba kvôli poriadku, aby bolo dostatočne zrejmé, že všeobecné súdy rozhodli v konečnom dôsledku o celom predmete konania. Samotná sťažovateľka sa vecou z tohto pohľadu zaoberať nemusela, lebo jej bol presný predmet konania nepochybné zrejmý.

30. Námietky sťažovateľky uplatnené v podanej ústavnej sťažnosti v súvislosti so záverom najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sú uvedené v bodoch 14 až 18. Ich spoločným menovateľom je, že chybné zistenie skutkového stavu veci v dôsledku porušenia zásad a princípov dokazovania správne má zakladať prípustnosť dovolania v zmysle uvedeného ustanovenia, v dôsledku čoho ignorovaním týchto námietok sa najvyšší súd dostal mimo ústavný rámec, resp. do extrémneho rozporu s princípmi spravodlivosti.

31. Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že namietané pochybenia krajského súdu mohli založiť porušenie jej označených práv (pozri bod 15), pričom námietky sa mali týkať voľného hodnotenia dôkazov, deficitu niektorých dôkazných prostriedkov (zaujatý svedok ████████, znalecký posudok, právny význam protokolu NKÚ), opomenutia podstatného dôkazu, deformácie a neakceptovania niektorého z nich, uvalenia excesívneho dôkazného bremena (pozri bod 15), ústavný súd poznamenáva, že časť týchto námietok je natoľko nekonkrétne, resp. vágna, že vôbec nie je možné vecne sa ňou zaoberať. Vzťahuje sa to na tvrdenia sťažovateľky týkajúce sa voľného hodnotenia dôkazov či ich deformácie a neakceptovania niektorého z nich, ako aj opomenutia podstatného dôkazu. Z takýchto tvrdení uplatnených v ústavnej sťažnosti totiž nie je možné utvoriť si obraz o tom, aké konkrétne pochybenia má vlastne sťažovateľka na mysli, čo a priori vylučuje možnosť vecného posúdenia týchto námietok zo strany ústavného súdu.

32. Druhá časť týchto námietok umožňuje do určitej miery dedukovať, o čo sťažovateľke konkrétne ide.

32.1. Namieta zaujatosť svedka [REDAKOVANÉ], o výpoveď ktorého sa okresný súd a krajský súd opierali, avšak z ústavnej sťažnosti, ale ani z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nemožno vôbec zistiť, konkrétne z čoho mala zaujatosť svedka [REDAKOVANÉ] vyplývať, resp. či vôbec, a ak áno, aké dôkazy jeho tvrdenej zaujatosti sťažovateľka v konaní predložila.

32.2. Námietka vo vzťahu k znaleckému posudku sa asi vzťahuje na skutočnosť, že okresný súd z procesnoprávneho hľadiska tento dôkaz nesprávne podradil pod príslušné ustanovenie Civilného sporového poriadku, hoci dôkazný prostriedok bol vypracovaný ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka pritom vôbec neuvádza, v čom považuje za nesprávnu v týchto súvislostiach vyslovenú podrobnú argumentáciu najvyššieho súdu (pozri bod 9). Chýba teda kvalifikovaná polemika sťažovateľky so závermi najvyššieho súdu v namietanom smere, čo znemožňuje ústavnému súdu vecné skúmanie námietky.

32.3. Námietka právneho významu protokolu NKÚ mieri pravdepodobne na právny názor vyslovený krajským súdom, podľa ktorého závery a zistenia NKÚ majú iba odporúčací charakter, a preto bez ďalšieho samy osebe nemôžu byť v danej veci rozhodujúce (pozri bod 7.5). Tento záver krajského súdu (spolu aj s ďalšími) považuje najvyšší súd za dostatočnú argumentáciu (pozri bod 9). I tu platí, že k argumentácii všeobecných súdov sa sťažovateľka nijako konkrétne nevyjadřila a ani sa len nepokúsila ich vecnú správnosť spochybníť. Absentuje teda aj v tomto prípade základný predpoklad pre vecné skúmanie uplatnenej námietky.

32.4. Námietka excesívneho dôkazného bremena sa pravdepodobne týka tvrdeného prenosu dôkazného bremena zo žalovanej na sťažovateľku pri zbavovaní sa zodpovednosti. Závery najvyššieho súdu k tejto námietke vyplývajú z bodu 13. Tieto závery sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti nijako nespochybňuje (tým menej vyvracia), v dôsledku čoho absentuje základný predpoklad pre vecné skúmanie námietky zo strany ústavného súdu.

33. Z už uvedených úvah (pozri body 30 až 32.4) možno vyvodíť záver, že k namietaným procesným vadám, ktoré by mohli byť relevantné z hľadiska ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v konaní vedenom okresným súdom a krajským súdom nedošlo. Preto obostojí zásadný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého sa namieta správnosť zisteného skutkového stavu, čo je však v dovolacom konaní neprípustné.

34. Námietky sťažovateľky v súvislosti s prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vyplývajú z bodov 19 až 22. Podstatou argumentácie je, že v skutočnosti položené otázky boli zmysluplné a umožňovali prípustnosť dovolania, keďže bolo potrebné pokúsiť sa autenticky porozumieť textu sťažovateľky ako celku v rámci jej dialógu s najvyšším súdom. Pri správnom výklade išlo o otázku zodpovednosti žalovanej ako konateľky sťažovateľky za škodu spôsobenú nehospodárnym nakladaním s obecným majetkom. Preto bolo chybou, že sa najvyšší súd zameral len na jednu vetu (*pacta sunt servanda*), ale druhú (*rebus sic stantibus*) už opomenul.

35. Zásada *rebus sic stantibus* znamená v preklade v podstate „za tohto stavu vecí“ (pozri Rebro, Karol. Latinské právnické výrazy a výroky, Bratislava : Obzor, 1986. str. 223). Má sa tým na mysli zmluvná výhrada (doložka), podľa ktorej zmluva stráca záväznú silu, ak sa podstatne zmenia

pomery existujúce pri jej uzatvorení. Zmena pomerov zakladá v takomto prípade v zmysle uvedenej zásady právnou možnosť aj jednostranne sa domáhať zmeny dotknutých zmluvných ustanovení.

36. Podľa názoru ústavného súdu je celkom zrejmé, že sťažovateľka si uvedenú zásadu vykladá nesprávne, keďže podľa všetkého je presvedčená, že táto platí ako keby *ex lege*. V skutočnosti však ide o zmluvnú doložku (klauzulu). Pokiaľ doložka typu *rebus sic stantibus* v zmluvách uzatvorených skorším konateľom sťažovateľky zakotvená nebola (ani sťažovateľka netvrdí, že by sa tak stalo a nevyplýva to ani z listinných dôkazov predložených ústavnému súdu), potom v plnom rozsahu obstoja záver všeobecných súdov, podľa ktorého neexistovala právna možnosť jednostrannej zmeny už dojednaných zmlúv počas doby ich platnosti. Inými slovami, najvyšší súd nepochybil (a ani pochybiť nemohol) tým, že sa zásadou *rebus sic stantibus* nezaoberal, resp. túto nebral na zreteľ pri úvahe o prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu